

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 8Co/31/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7818203277
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Diana Chlebovič Solčányová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7818203277.2

Uznesenie

Krajský súd Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a členiek senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a JUDr. Ludviky Bodnárovej v právnej veci navrhovateľa Mgr. G. J. nar. XX.X.XXXX bývajúceho v Z. č. d. XX zastúpeného advokátkou JUDr. Viktóriou Kerekešovou so sídlom Advokátskej kancelárie na Šafárikovej ulici č. 71 v Rožňave proti povinnej MUDr. O. J. nar. XX.X.XXXX bývajúcej na ulici H. W. č. X v H. P. J. zastúpenej Advokátskou kanceláriou Hovan&Hospúdko, s.r.o. so sídlom na ulici M. Gorkého č. 8 v Spišskej Novej Vsi v konaní o určenie výživného od odvolaní povinnej proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 21.3.2019 č.k. 5Pc 9/2018-217 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zaviazal povinnú prispievať na výživu navrhovateľa 100 Eur mesačne od právoplatnosti napadnutého rozsudku do budúca, ktoré je povinná zaplatiť mu vždy do 15-teho dňa v mesiaci dopredu. O trovách účastníkov konania rozhodol tak, že žiaden z nich nemá právo na ich náhradu. Rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ je vzhľadom na svoj zdravotný stav a sociálny status odkázaný na výživu svojich detí, pretože jediným zdrojom jeho príjmu je invalidný dôchodok 263,50 Eur, býva v rodinnom dome, ktorého spoluvlastníkmi sú jeho dve deti a má zvýšené výdavky na kúpu liekov. Konajúci súd so zreteľom na príjem povinnej dospel k záveru, že je v jej schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu navrhovateľa 100 Eur mesačne. Zistený skutkový stav posúdil a na jeho základe rozhodol podľa § 66, § 67 ods. 1, 2 Zákona o rodine. O trovách konania rozhodol podľa § 257 ods. 1 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie povinná s návrhom, aby odvolací súd alternatívne zmenil napadnuté rozhodnutie a návrh v celom rozsahu zamietol a priznal jej náhradu trov konania v celom rozsahu, alebo ho zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Konštatovala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Takéto závery nepochybne vyplývajú z priebehu súdneho konania ako aj z odôvodnenia napadnutého rozsudku. Vyjadrila absolútny nesúhlas s konštatovaním súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku, že dostala od rodičov byt, garáž s tým, že tieto veci predala a ponechala si 13.000 Eur a 7.300 Eur a získala peniaze aj zo stavebného sporenia a napriek tomu v súčasnosti nechce vypomáhať svojmu invalidnému otcovi. V tejto súvislosti uviedla, že suma 13.000 Eur jej bola vyplatená matkou ako náhrada výživného, pretože si rodičia voči nej v piatom až šiestom ročníku štúdia na vysokej škole neplnili výživovacia povinnosť, v dôsledku čoho bola odkázaná sama na seba a na pomoc rodiny a svojho priateľa. Finančné prostriedky v rozsahu 7.000 Eur ako podiel z hodnoty rodinného domu jej v skutočnosti nebol nikdy vyplatený a ostal na účte jej matky. Zdôraznila, že jej brat dosahuje neporovnateľne vyšší príjem ako ona, konkrétne 1.939 Eur, pričom si výživovacia povinnosť voči navrhovateľovi neplní. Tiež uviedla, že navrhovateľ si voči nej dobrovoľne výživovacia povinnosť neplnil a ak áno, iba v minimálne

určenom rozsahu súdom, plnenie ktorej si musela vymáhať na základe nariadenej exekúcie. Vyjadrila názor, že navrhovateľ si svoj zdravotný stav spôsobil sám používaním alkoholických nápojov, pracovný pomer riaditeľa základnej školy ukončil dobrovoľne dohodou, čím sa vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania. V tejto súvislosti poukázala na § 75 Zákona o rodine a uviedla, že v súlade s týmto zákonným ustanovením nie je možné priznať výživné, ak by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Pretože si navrhovateľ voči nej počas štúdia na vysokej škole neplnil vyživovaciu povinnosť, nehlásil sa k nej, bez dôležitého dôvodu sa vzdal dobrovoľne zamestnania riaditeľa školy, svoj majetok po rozvode manželstva s jej matkou daroval jej bratovi, považuje určené výživné za priznané v rozpore s dobrými mravmi.

3. Navrhovateľ vo vyjadrení k odvolaniu povinnej navrhol napadnutý rozsudok ako zákonný a vecne správny potvrdiť. Tvrdenia povinnej k priebehu celého konania označil za účelové a nepravdivé. Poukázal na skutočnosť, že jej rodičia sa v prospech svojich detí vzdali celého svojho majetku, pričom iba syn si voči nemu plní svoju vyživovaciu povinnosť. Konštatoval, že povinná so svojimi rodičmi viac ako tri roky nekomunikuje a nejaví o nich žiaden záujem. Odmietol jej tvrdenia, že bola rodičmi z bytu vykázaná a v tejto súvislosti uviedol, že odišla dobrovoľne po nezhodách s matkou, ktoré nastali potom, čo si do bytu nasťahovala svojho priateľa, čo viedlo k úplnej strate súkromia jej matky. Namietal, že príjem jeho syna nepredstavuje 1.939 Eur tak, ako to povinná uviedla v podanom odvolaní, ale iba 1.311,73 Eur. Odmietol tiež jej tvrdenia o tom, že si svoj zdravotný stav privedil sám požívaním alkoholických nápojov. Poukázal na rozdiel vo výdavkoch povinnej, ktoré deklarovala v konaní o určenie výživného od jej matky pre ňu a v tomto konaní. Výdavky povinnej preukazované v konaní označil za nadhodnotené a nezodpovedajúce skutočnosti. K odvolacej argumentácii povinnej týkajúcej sa skončenia jeho pracovného pomeru uviedol, že ak by ho neukončil dohodou, nebolo by mu vyplatené maximálne zákonné odstupné v rozsahu štvornásobku jeho priemerného mesačného zárobku a bol by s ním skončený pracovný pomer za najnevýhodnejších podmienok.

4. Povinná v replike k vyjadreniu navrhovateľa trvala na podanom odvolaní v celom rozsahu. Tvrdenia navrhovateľa označila za účelové s cieľom predĺžiť súdne konanie. Konštatovala, že navrhovateľ dlhodobo, viac ako dvadsať rokov, požíva alkoholické nápoje, v dôsledku čoho sa s ním jej matka rozviedla a napriek tomu sa o neho aj naďalej po rozvode manželstva starala a opustila ho až potom, keď ju vymkol z domu, zabudol jedlo na sporáku, čím ohrozil jej život a zdravie. Na vykreslenie jeho charakteru uviedla, že po rozchode s jej matkou sa následne odsťahoval do rodinného domu, kde žil so svojou matkou, o ktorú sa tiež nestaral, napriek tomu, že jej bolo diagnostikované onkologické ochorenie a naďalej požíval alkoholické nápoje. Potom, čo ju povinná našla v zlom zdravotnom stave, za pomoci svojej matky ju umiestnili v domove dôchodcov. Odmietla aj tvrdenia navrhovateľa týkajúce sa jej mesačných výdavkov, že sú účelové a navýšené. Trvala na svojich tvrdeniach týkajúcich sa príjmu jej brata, ktorý bol v konaní správne vyčíslený. V závere repliky konštatovala, že byť, v ktorom bývala s matkou, opustila potom, čo bola dlhodobo psychicky a nakoniec aj fyzicky týraná. V závere uviedla, že napriek tomu, že študovala na vysokej škole, v dôsledku čoho bola odkázaná na výživu od svojich rodičov, ani otec, ani matka si k nej vyživovaciu povinnosť neplnili.

5. Navrhovateľ v duplike trval na svojom predchádzajúcom vyjadrení a tvrdenia povinnej opäť označil za nepravdivé. Za pravdivé označil jej tvrdenia, že sa o neho starala v čase po rozvode, kedy jej v plnom rozsahu uhradil zubný strojček a konštatoval, že v tomto čase dostávala peňažné prostriedky od starých rodičov. Odmietol jej tvrdenia, že sa o svoju matku nestaral a že do domu dôchodcov ju umiestnila ona so svojou matkou.

6. Povinná vo vyjadrení z 22.7.2019 trvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach.

7. Konania vo veciach výživného plnoletých osôb sa prejednávajú a rozhodujú podľa zák. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“)

8. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

9. Podľa § 389 ods. 1 písm. b/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v

takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

10. Podľa § 389 ods. 1 písm. c/ CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

11. Podľa § 391 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu. Ak odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a vráti mu vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je povinný uviesť aj to, ako má súd prvej inštancie vo veci ďalej postupovať.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného úkonu použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

13. Podľa ods. 3 ak sa súd odkloní od ustálenej rozhodovacej praxe, odôvodnenie rozsudku obsahuje aj dôkladné odôvodnenie tohto odklonu.

14. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorý účastníkovi konania odníma tie procesné práva, ktoré mu zákon priznáva. O uvedenú vadu ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. Vady zakladajúce zmatečnosť súdneho konania, ktoré zaviniť súd svojím procesným postupom v rozpore so zákonom spravidla vždy účastníkovi konania odnímajú možnosť konať pred súdom, pretože mu bránia v realizácii tých procesných práv, ktoré zákon priznáva na účelné uplatnenie alebo bránenie práva proti druhej strane v spore. Vady spôsobujúce zmatečnosť konania môžu nastať aj pri samotnom vydaní rozhodnutia ako dôsledok absencie niektorej jeho podstatnej časti. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia ako celku môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti, prípadne úplne chýbajúceho skutkového stavu a právneho posúdenia veci, ale rovnako aj diametrálnou rozpornosťou výroku rozhodnutia s jeho dôvodmi, vecnou rozdielnosťou medzi vyhláseným rozhodnutím a jeho písomným vyhotovením, ale aj rozpornosťou jednotlivých výrokov rozhodnutia. Vydanie zmatečného rozhodnutia bez ďalšieho nemá svoje právne opodstatnenie a preto je potrebné vždy takéto rozhodnutie zrušiť, najmä z hľadiska ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu, na spravodlivé súdne konanie (článok 46 ods. 1 Ústavy SR) a práva na spravodlivé súdne konanie (článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Samotné súdne rozhodnutie, ktorým sa završuje poskytovanie súdnej ochrany musí byť logickým a právnym vyústením doterajšieho priebehu a výsledkov konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti, určitosti, jasnosti a súladu jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia. Neodôvodnené alebo nedostatočne odôvodnené rozhodnutie nedovoľuje účastníkovi konania posúdiť, ako si súd ich vec vyložil a ako aplikoval príslušné hmotnoprávne a procesné predpisy a akými úvahami sa správal pri svojom rozhodovaní o veci samej.

15. Podľa § 66 Zákona o rodine, deti, ktoré sú schopné samé sa živiť, sú povinné zabezpečiť svojim rodičom primeranú výživu, ak to potrebujú.

16. Podľa § 67 ods. 1 Zákona o rodine každé dieťa plní vyživovaciu povinnosť voči rodičom v takom rozsahu, aký zodpovedá pomeru jeho schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a k majetkovým pomerom ostatných detí.

17. Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

18. Odvolací súd posúdením všetkých relevantných skutočností vo vzťahu k predmetu odvolacieho konania dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa neriadil dôsledne § 185 CSP a § 36 CMP, pretože nezistil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o výživnom od povinnej pre navrhovateľa, najmä sa dôsledne nevysporiadal s tvrdeniami povinnej o tom, že navrhovateľ si v dobe trvania jeho vyživovacej povinnosti voči nej, ktorá bezprostredne predchádzala podaniu návrhu v tomto konaní, neplnil vyživovaciu povinnosť voči nej a v tomto kontexte nevykonával riadne dokazovanie pre posúdenie namietaného rozporu určenia výživného pre navrhovateľa s dobrými mravmi. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že neplnenie si vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu ani v minimálnom rozsahu riadne a včas, t.j. dobrovoľne a v súdom určenom termíne, ale až v rámci vykonanej exekúcie a následné požadovanie výživného týmto rodičom je v rozpore s dobrými mravmi. Je toho presvedčená, že z uvedených dôvodov bolo povinnosťou súdu prvej inštancie pre posúdenie otázky dobrých mravov nevyhnutne vykonať dokazovanie ohľadom plnenia vyživovacej povinnosti navrhovateľa k povinnej, za tým účelom vyhodnotiť, či a v akom rozsahu si k nej vyživovaciu povinnosť plnil riadne a včas, či o povinnú v čase trvania jeho vyživovacej povinnosti javil skutočný záujem, zabezpečoval jej potreby a vytváral jej dostatočné podmienky a zázemie pre riadnu prípravu na budúce povolanie. K tvrdeniam navrhovateľa o tom, že povinnej a jej bratovi darovali s ich matkou nehnuteľný majetok a tým si svoju vyživovaciu povinnosť splnil, odvolací súd dodáva, že pre posúdenie, či prevod podielu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti možno vyhodnotiť ako splnenie si vyživovacej povinnosti je nevyhnutné skúmať, či povinná mala možnosť týmto podielom reálne nakladať, speňažiť ho, alebo si jeho správou zabezpečiť finančné prostriedky v takom rozsahu, ktorý by zodpovedal vyživovacej povinnosti navrhovateľa. Odvolací súd tiež poukazuje na skutočnosť, že z predloženého spisu je zrejmé, že povinná zabezpečila matke navrhovateľa umiestnenie v domove dôchodcov, čím sčasti za navrhovateľa plnila jeho vyživovaciu povinnosť k jeho matke. K ďalším jeho tvrdeniam o tom, že sa tak stalo z dôvodu, že v dôsledku zdravotného stavu matky sa o ňu nevedel postarať, odvolací súd dodáva, že pre posúdenie otázky, či povinná za neho splnila jeho vyživovaciu povinnosť sú jeho tvrdenia irelevantné, pretože svoju vyživovaciu povinnosť si mohol plniť sám umiestnením svojej matky do príslušného sociálneho resp. zdravotníckeho zariadenia. Požadovanie výživného od niekoho, kto za navrhovateľa splnil jeho vyživovaciu povinnosť, ktorú si sám neplnil je tiež potrebné hodnotiť v rámci posudzovania otázky dobrých mravov. Konajúci súd sa obmedzil v tejto právnej veci iba na všeobecné konštatovanie, že je v schopnostiach a možnostiach povinnej prispievať na výživu navrhovateľa určeným výživným, pretože mu dobrovoľne na výživu neprispieva bez toho, aby so zreteľom na argumentáciu povinnej posúdil, či priznanie výživného nie je v rozpore s dobrými mravmi. Dopustil sa aj ďalšieho pochybenia, ak v rozpore s § 67 ods. 1 Zákona o rodine priznal výživné navrhovateľovi bez toho, aby vykonával dokazovanie a posúdil, či rozsah určeného výživného zodpovedá pomeru schopností, možností a majetkových pomerov povinnej k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom jej brata. Za tým účelom bolo povinnosťou konajúceho súdu pri rozhodovaní o návrhu posudzujúci aj prípadný rozpor s dobrými mravmi v prvom rade ustáliť výšku primeranej výživy pre navrhovateľa podľa § 66 Zákona o rodine a následne určiť rozsah, ktorým sa povinná bude podieľať na primeranej výžive navrhovateľa tak, aby tento rozsah zodpovedal pomeru jej schopností, možností a majetkových pomerov k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom jej brata a rozhodnutie riadne a zákonne odôvodniť. Súd prvej inštancie stručne a jasne a výstižne nevysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za preukázané a ktoré nie, ani akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával aj ďalšie dôkazy a z ktorých vykonaných dôkazov pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal. Pretože konajúci súd nevykonával nevyhnutné dokazovanie na rozhodnutie vo veci samej, ktoré ani riadne neodôvodnil, podľa § 389 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP odvolací súd vec zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Pretože výrok o trovách konania priamo súvisí s rozhodnutím vo veci samej, odvolací súd ho tiež zrušil.

19. Po vrátení veci bude povinnosťou súdu prvej inštancie vykonať dôsledné dokazovanie v naznačenom smere, prípadne v širšom rozsahu, ak sa ukáže byť potrebným, najmä riadne vykonať dokazovanie týkajúce sa posúdenia otázky rozporu priznania výživného s dobrými mravmi spôsobom a v rozsahu, ktorý odvolací súd označil v odôvodnení tohto rozhodnutia a následne, ak by na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že priznanie výživného nie je v rozpore s dobrými mravmi, rozhodnúť o rozsahu výživného tak, aby zodpovedal zákonným podmienkam uvedeným v § 67 ods. 1 Zákona o rodine. Za týmto účelom náležite je povinný zistiť schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej, ale tiež schopnosti, možnosti a majetkové pomery brata povinnej, ktorý podľa § 66 Zákona o rodine je tiež povinný podieľať sa na primeranej výžive navrhovateľa, určiť ich pomer a na základe zisteného skutočného stavu veci rozhodnúť o rozsahu priznaného výživného. Bude povinnosťou tiež súdu prvej inštancie vo veci rozhodnúť a svoje rozhodnutie odôvodniť podľa § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho závery

vyplývali zo zisteného skutkového stavu a úvahy, ktorými sa riadil pri rozhodnutí boli preskúmateľné a logicky správne.

20. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z.).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).